

Pareltjes

infoblad van het Foto- en Documentatiecentrum Rossum
(onder auspiciën van de Dorpsraad van Rossum)

nummer 2, februari 2021

Het oude gemeentehuis

Deze Ansichtkaart is er een van een hele serie, die werd uitgegeven ten bate van 'Het Huis der Gemeente'. Wat wordt hiermee bedoeld? Uit welk jaar dateert deze foto?

Wie kan er meer vertellen over deze actie?
Wie weet welke dame er op straat loopt?
Is er iemand die dit autootje herkent? Wie was de eigenaar?

Reacties bij Henk Wijgerse (661657), Jelmer aan den Toorn (06 55702427) of Hans ter Heege (661586).

Kermis in Rossum

Vrij snel na de sloop van de rooms katholieke school heeft de gemeente Rossum de aansluiting van de Kerkstraat en de Koningstraat opnieuw ingericht. Er werd op die plek een parkeerplaats aangelegd, geschikt om te kunnen parkeren bij dorpshuis De Parel. Al snel werd daar de jaarlijkse Rossumse kermis gehouden. Tot nu toe is dit elk jaar het geval. Daarmee werd indirect een centrum van het dorp gecreëerd, een centrum dat het dorp eigenlijk nooit heeft gekend. 'Een

kermis hoort midden in het dorp', werd gezegd. Een van de vaste onderdelen van de kermis is de bij de jeugd zeer populaire attractie met botsautootjes. Voor de kleinere kinderen is er altijd een draaimolen. Op deze foto van de Rossumse kermis in 1967 zien we de draaimolen.

Onze vraag luidt: zijn er Rossummers op deze foto die we herkennen? Wie herkent wie?

Heeft u iets voor het foto- en documentatiecentrum?

Wie heeft er oude foto's van familie, van Rossum of van zichzelf? Wil je die afstaan aan het Foto- en Documentatiecentrum van Rossum? We ontvangen die graag! Bel een van de leden van het Centrum: Jelmer aan den Toorn (06 55702427), Hans ter Heege (661586) of Henk Wijgerse (661657). We komen de foto's bij u thuis ophalen.

Een korte geschiedenis van het monument bij Sint Andries

Het 'Hadwin & Stopher Memorial' in Heerewaarden bevindt zich op de dijk bij Fort Sint Andries. Het vraagt aandacht voor een gebeurtenis die in april 1945 plaats vond. Toen viel een patrouille van Engelse soldaten in een hinderlaag van de Duitsers bij Fort Sint Andries. Er zijn daarbij vier Engelse soldaten om het leven gekomen: John Raymond Hadwin, Rowland Merritt, Reginald Stopher en John William Walker.

In de Tweede Wereldoorlog was in het fort een kleine afdeling van de Duitse luchtmacht gestationeerd. Later in de oorlog zaten er troepen van de 712e Duitse Infanterie Divisie het Fort. In april 1945 is het Fort door de Duitsers opgeblazen, nadat de Engelse Royal Marines vanuit Kerkdriel en het Belgische 2e Bataljon Fusiliers vanuit Heerewaarden een aanval op het fort hadden ingezet.

In oktober 1944 kwam het 43de Reconnaissance Regiment (Wessex Divisie) naar het Land van Maas en Waal om het gebied te verdedigen en te beschermen tegen de bezetter. Vanuit Dreumel voerden zij verkenningpatrouilles naar Heerewaarden uit. Op 24 oktober 1944 kreeg een dergelijke patrouille opdracht om de omgeving van steenfabriek De Hoogewaard in Heerewaarden te verkennen. Hier ontmoetten ze De Gier uit Rossum¹, die met z'n roeiboot aan het vissen was op de Maas ter hoogte van de steenfabriek. Hij kreeg opdracht het schip dwars de haven in te varen, waarna de roeiboot door middel van mitrailleurvuur tot zinken werd gebracht. Hierdoor werd de ingang van de haven afgesloten.

In de ochtend van 26 oktober kwam De Gier bij het hoofdkwartier (gevestigd in café 't Zwaantje in Dreumel) en vertelde dat Fort Sint-Andries door de bezetter verlaten was. De majoor gaf de manschappen opdracht de omgeving van het Fort te verkennen en het Fort zo mogelijk in te nemen. De patrouille stond onder leiding van sergeant 'Buck' Oddy en bestond uit ongeveer 15 man, waaronder een Nederlandse tolk. Te voet ging men vanuit Dreumel op weg. De route liep via de landengte van Heerewaarden, dat op dat moment 'niemandsland' was.

Op enkele honderden meters van het Fort hield de patrouille halt. De sergeant splitste de groep in drieën. Twee mannen kregen opdracht met hun mitrailleur positie in te nemen op de dijk bij de ingang van de voormalige sluis. Dit ligt iets ten oosten van het Fort. Een andere groep kreeg opdracht eerst het terrein bij het sluisencomplex te verkennen, om daarna via een

omtrekkende beweging het Fort in te gaan. De rest van de patrouille diende de sergeant te volgen, die het Fort via de hoofdingang binnen wilde gaan. Op het moment dat de groep aanstalten maakte om het Fort binnen te gaan, werd er op hen geschoten met een Spandau-mitrailleur. De patrouille was bewust in een hinderlaag gelokt. Van de 15 man sterke patrouille slaagden er slechts twee in om te ontsnappen.

De soldaten Raymond Hadwin en Reginald Stopher, beiden 19 jaar oud, werden tijdens de hinderlaag onmiddellijk doodgeschoten en binnen op het fort-terrein begraven. Nadat het Fort was opgeblazen, werden hun veldgraven bedekt met puin. Er zijn verschillende pogingen gedaan om de graven te vinden, maar steeds zonder succes. Het monument is vernoemd naar deze twee soldaten. Hun namen staan ook op de 'Wall of Honour' op het oorlogskerkhof in Groesbeek.

John W. Walker (22 jaar) raakte zwaar gewond en werd vervoerd naar Waardenburg, waar hij de volgende dag overleed. Na de oorlog werd hij herbegraven op het oorlogskerkhof in Bergen op Zoom. Rowland Merritt (29 jaar oud) werd zwaar gewond naar het Sint-Antoniusziekenhuis in Utrecht vervoerd, waar hij op 29 oktober 1944 eveneens aan zijn verwondingen overleed. Hij werd begraven op de algemene begraafplaats 'Soestbergen' in Utrecht. De andere soldaten werden krijgsgevangen genomen. Tot de gevangenen behoorden aanvankelijk ook De Gier. Maar al snel kregen de Engelse soldaten de indruk dat deze op goede voet stond met de Duitse soldaten. Maar dat was niet zo. Over zijn rol in het geheel gaan verschillende verhalen in het dorp. Nadat ze verhoord waren in Rossum, werden de soldaten naar het concentratiekamp in Amersfoort vervoerd. Ook De Gier kwam daar terecht. De resterende soldaten werden per trein naar het krijgsgevangenenkamp Stalag XIB in Fallingbomel (Duitsland) vervoerd, waar ze de rest van de oorlog verbleven.

Het monument is op 26 oktober 1999 onthuld.

Heeft u commentaar op dit stukje? Meld het ons!
Hans ter Heege, tel. 661586, Henk Wijgerse, tel. 661657 of Jelmer aan den Toorn, tel. 06 5570242.

¹ De Rossumse inwoner Jan de Gier hield zich onder meer met 'zwarte handel' bezig. Hij kreeg zijn 'handel' onder meer door met voorbijvarende schippers op de Waal kolen te ruilen voor etenswaren. Kolen waren schaars en daarom zeer gewild. Hij was mede door deze activiteiten een vaardig schipper op de Waal en de Maas. De Gier wordt in die tijd met verschillende acties, ook van het verzet, in verband gebracht. Zie daarvoor het boek Rossum en Hurwenen in de Tweede Wereldoorlog (van 1 mei 2020).

